

RHAN 3 – CYFRIFOLDEB AM SWYDDOGAETHAU

Adran 3 – Cyfrifoldeb am Swyddogaethau Dewis Lleol

Mae'r Cyngor yn gallu pennu pwy sy'n gyfrifol am y swyddogaethau, a nodir fel swyddogaethau Dewis Lleol. Mae wedi aseinio'r swyddogaethau hyn i'r cyrff sy'n gwneud penderfyniadau a nodir yn y tabl isod:

Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
Cyflawni unrhyw swyddogaeth gan yr Awdurdod sy'n gweithredu fel Awdurdod Harbwr.	Y Cabinet	
Unrhyw swyddogaeth o dan Ddeddf leol ar wahân i swyddogaeth a nodir neu a gyfeirir ati yn Atodlen 1 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithredol) (Swyddogaethau a Chyfrifoldebau) (Cymru) fel y'i diwygiwyd.	Y Cyngor	
Pennu apêl yn erbyn unrhyw benderfyniad a wneir gan yr awdurdod neu ar ei ran.	Pwyllgor Apeliadau	
Swyddogaethau yn ymwneud ag adolygiadau a wneir mewn cysylltiad â hawliadau am fudd-dal tai neu fudd-dal treth gyngor ac ar gyfer apeliadau a wneir yn erbyn penderfyniadau o'r fath o dan adran 68 ac Atodlen 7 y Ddeddf Cymorth Plant, Pensiynau a Nawdd Cymdeithasol 2000.	Y Cyngor	Swyddog Monitro
Llunio trefniadau yn ymwneud ag apeliadau yn erbyn allgau disgyblion mewn ysgolion a gynhelir o dan adran 52 Deddf Addysg 2002.	Y Cabinet	Swyddog Monitro
Llunio trefniadau yn unol ag adran 94(1), (1A) a (4), ac Atodlen 24, Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (apeliadau yn erbyn derbyniadau).	Y Cabinet	Swyddog Monitro

Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
Llunio trefniadau yn unol ag adran 95(2) Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 (plant y mae adran 87 yn berthnasol iddynt: apeliadau gan gyrff llywodraethu).	Y Cabinet	Swyddog Monitro
Llunio trefniadau o dan adran 20 (cwestiynau ar faterion yr heddlu mewn cyfarfodydd y cyngor) Deddf yr Heddlu 1996 am alluogi cwestiynau i gael eu cyflwyno ar gyflawni swyddogaethau awdurdod heddlu.	Y Cyngor	
Penodi o dan baragraffau 2 i 4 (penodi Aelodau gan gynghorau perthnasol) Atodlen 2 (awdurdodau heddlu a sefydlwyd o dan adran 3) Deddf yr Heddlu 1996.	Y Cyngor	
Cynnal adolygiadau gwerth gorau yn unol â darpariaethau unrhyw orchymyn am y tro sy'n weithredol o dan adran 5 (adolygiadau gwerth gorau) Deddf Llywodraeth Leol 1999.	Y Cabinet	
Unrhyw swyddogaeth yn ymwneud â thir halogedig.	Pwyllgor Diogelu'r Cyhoedd/Cydbwyllg or Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	Cyfarwyddwr/Cyfarwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog/Pennaeth Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir
Cyflawni unrhyw swyddogaeth yn ymwneud â rheoli llygredd.	Pwyllgor Diogelu'r Cyhoedd/Cydbwyllg or Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	Cyfarwyddwr/Cyfarwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog/Pennaeth Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir
Cyflawni unrhyw swyddogaeth yn ymwneud â rheoli ansawdd aer.	Y Cabinet	

Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
Gwasanaeth rhybudd diddymiad yn ymwneud â niwsans statudol.	Pwyllgor Diogelu'r Cyhoedd/Cydbwyllg or Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	Cyfarwyddwr/Cyfarwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog/Pennaeth Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir
Pasio penderfyniad y dylai Atodlen 2 Deddf Niwsans Statudol 1993 fod yn berthnasol yn ardal yr awdurdod.	Pwyllgor Diogelu'r Cyhoedd	Cyfarwyddwr/Cyfarwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog
Archwilio ardal yr awdurdod i ganfod unrhyw niwsans statudol.	Pwyllgor Diogelu'r Cyhoedd/Cydbwyllg or Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	Cyfarwyddwr/Cyfarwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog/Pennaeth Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir
Ymchwilio i unrhyw gŵyn er mwyn ynghylch bodolaeth niwsans statudol.	Pwyllgor Diogelu'r Cyhoedd/Cydbwyllg or Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	Cyfarwyddwr/Cyfarwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog/Pennaeth Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir
Cael gwybodaeth o dan adran 330 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 ynghylch diddordebau mewn tir.	Y Cabinet a Phwyllgorau anweithredol	Cyfarwyddwr/Cyfarwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog

Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
Cael manylion personau sydd â diddordeb mewn tir o dan adran 16 Deddf Llywodraeth Leol (Darlpariaethau Amrywiol) 1976.	Y Cabinet	Cyfarwyddwr/Cyf arwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog
<p>Unrhyw un o'r swyddogaethau canlynol yn ymwneud â phriffyrdd: (a) llunio cytundebau ar gyfer caniatáu gwaith priffyrdd.</p> <p>(b) y swyddogaethau a gynhwysir yn darpariaethau canlynol Rhan III Deddf Priffyrdd 1980 (creu priffyrdd) –</p> <p>(i) adran 25 – creu llwybr cerdded, llwybr ceffylau neu gilfordd gyfyngedig drwy gytundeb;</p> <p>(ii) adran 26 – pwerau gorfodol i greu llwybrau cerdded, llwybrau ceffylau neu gilffyrdd cyfyngedig;</p>	<p>Y Cyngor</p> <p>Y Cyngor</p>	<p>Swyddog Monitro/ Cyfarwyddwr/ Cyfarwyddwr Cynorthwyol / Prif Swyddog</p> <p>Y Pwyllgor Cynllunio</p>

Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
<p>(c) y swyddogaethau a gynhwysir yn narpariaethau canlynol Rhan VIII Deddf Priffyrdd 1980 (cau a dargyfeirio priffyrdd ac ati) –</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) adran 16 – rhoi pŵer i lysoedd ynadon i awdurdodi cau neu ddargyfeirio priffyrdd; (ii) adran 117 – cais o dan adran 116 ar ran person arall; (iii) adran 118 – cau llwybrau cerdded, llwybrau ceffylau a chilffyrdd cyfyngedig; (iv) adran 118ZA – cais am orchymyn dileu llwybr cyhoeddus; (v) adran 118A – cau llwybrau cerdded, llwybrau ceffylau a chilffyrdd cyfyngedig sy'n croesi rheilffyrdd; (vi) adran 118B – cau rhai priffyrdd at ddibenion atal troseddau ac ati; (vii) adran 118C – cais gan berchennog ysgol am orchymyn dileu arbennig; (viii) adran 119 – dargyfeirio llwybrau cerdded, llwybrau ceffylau a chilffyrdd cyfyngedig; (ix) adran 119ZA – cais am orchymyn dargyfeirio llwybr cyhoeddus; (x) adran 119A – dargyfeirio llwybrau cerdded, llwybrau ceffylau a chilffyrdd cyfyngedig sy'n croesi rheilffyrdd ac ati; (xi) adran 119B – dargyfeirio rhai priffyrdd at ddibenion atal troseddau ac ati; (xii) adran 119C – cais gan berchennog ysgol am orchymyn dargyfeirio arbennig; (xiii) adran 119D – dargyfeirio rhai priffyrdd er mwyn gwarchod Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig; (xiv) adran 120 – arfer pwerau i lunio gorchymynion dileu a dargyfeirio llwybrau cyhoeddus; (xv) adran 121B – cofrestru ceisiadau; 	Y Cyngor	Y Pwyllgor Cynllunio

Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
<p>(d) y swyddogaethau a gynhwysir yn narpariaethau canlynol rhan IX Deddf Priffyrdd 1980 (ymyrraeth gyfreithlon ac anghyfreithlon â phriffyrdd a strydoedd) -</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) adran 130 – gwarchod hawliau'r cyhoedd; (ii) adran 139 – rheoli sgipiau adeiladwyr; (iii) adran 140 – cael gwared ar sgipiau adeiladwyr; (iv) adran 140A(1) – sgipiau adeiladwyr: taliadau am eu gosod ar briffordd; (v) adran 142 – trwydded i blannu coed, llwyni ac ati ar briffordd; (vi) adran 147 – pŵer i awdurdodi codi camfeydd ac ati ar lwybr cerdded neu lwybr ceffylau; (vii) adran 147ZA(1) – cytundebau yn ymwneud â gwelliannau er budd pobl â phroblemau symudedd; (viii) adran 149 – cael gwared ar bethau wedi'u gadael ar briffyrdd er mwyn peri niwsans ac ati; (ix) adran 169 – rheoli sgaffaldau ar briffyrdd; (x) adran 171 – rheoli gollwng deunyddiau adeiladu (xi) adran 171A(2) a rheoliadau a wnaed o dan yr adran honno – gwaith o dan adran 169 neu adran 171: codi tâl am feddiannu'r briffordd; (xii) adran 172 – palisiau i'w gosod yn ystod gwaith adeiladu ac ati; (xiii) adran 173 – gosod palisiau yn ddiogel; (xiv) adran 178 – cyfyngiad o ran gosod rheiliau, trawstiau, ac ati o dan strydoedd, a goleuadau palmentydd ac awryddion; (xv) adran 179 – rheoli'r gwaith o adeiladu seleri ac ati o dan strydoedd; (xvi) adran 180 – rheoli agoriadau i seleri ac ati o dan strydoedd, a goleuadau palmentydd ac awryddion; 	Y Cyngor	Y Pwyllgor Cynllunio Dirprwywyd i'r Prif Swyddog (neu gyfatebol) sy'n gyfrifol am briffyrdd
<p>(e) cyflawni swyddogaethau o dan adran 34 Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981 (gorchmynion calchbalmentydd); a</p>	Y Cyngor	Y Pwyllgor Cynllunio

Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
(f) cyflawni swyddogaethau o dan adran 53 Deddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad 1981 (dyletswydd i sicrhau bod datganiad a map diffiniol yn cael eu hadolygu'n barhaus).	Y Cyngor	Y Pwyllgor Cynllunio Prif Swyddog (neu gyfatebol) yn gyfrifol am briffyrdd – Y swyddogaeth o greu Gorchmynion Addasu Digwyddad Cyfreithiol (yn unol ag adran 53(2)(b) a 53(3)(a))
<p>Penodiad unrhyw unigolion:-</p> <p>(a) i unrhyw swydd ar wahân i swydd y caiff ef/hi ei chyflogi gan yr awdurdod;</p> <p>(b) i unrhyw gorff ar wahân i:</p> <p>(i) yr awdurdod;</p> <p>(ii) Cydbwyllgor yn cynnwys un awdurdod neu fwy; neu</p> <p>(c) unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor corff o'r fath,</p> <p>a dirymiad unrhyw benodiad o'r fath.</p>	<p>Y Cyngor – ar wahân i benodiadau yn unol â phwerau ymyrraeth o dan adran 6 neu 7 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013</p> <p>Dirprwyaeth – sy'n cael ei neilltuo fel Swyddogaethau'r Cabinet.</p>	<p>Ar gyfer penodiadau yn unol â phwerau ymyrraeth – y Cyfarwyddwr Addysg dan ddirprwyaeth cyfeirnod DEd1 (yn Adran 4F y cynllun hwn)</p>

Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
Pŵer i wneud taliadau neu gynnig buddiannau eraill mewn achosion o gamweinyddu ac ati	Y Cyngor	Cyfarwyddwr/Cyf arwyddwr Cynorthwyol/Prif Swyddog
Swyddogaethau ynghylch cyfrifo sylfaen treth gyngor yn unol ag unrhyw un o'r canlynol:- (a) pennu swm ar gyfer eitem T yn adran 33(1) a 44(1) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992; (b) pennu swm ar gyfer eitem TP yn adrannau 34(3), 45(3), 48(3), 48(4) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992; (c) pennu swm sydd ei angen er mwyn pennu swm ar gyfer yr eitem a grybwyllwyd ym mharagraff (a) neu (b) uchod.	Y Cabinet	
Swyddogaeth	Corff sy'n Gwneud Penderfyniadau	Dirprwyaeth
Swyddogaethau trwyddedu yn unol â Rhan 2 Deddf Trwyddedu 2003 ac eithrio Adran 6.	Y Pwyllgor Trwyddedu	
Swyddogaethau o ran gamblo o dan ddarpariaethau canlynol Deddf Gamblo 2005. (a) adran 29 – gwybodaeth am yr Awdurdod Trwyddedu; (b) adran 30 – cyfnewid gwybodaeth arall; (c) adran 166 – penderfyniad i beidio â rhoi trwyddedau Casino; (d) adran 212 a rheoliadau a wnaed dan yr adran honno – ffioedd; (e) adran 284 – dileu eithriad; (f) adran 304 – personau awdurdodedig; (g) adran 346 – erlyniadau gan yr awdurdod trwyddedu; (h) adran 349 – polisi trwyddedu tair blynedd o hyd; (i) adran 350 – cyfnewid gwybodaeth; (j) rhan 5 Atodlen 11 – cofrestru â'r awdurdod lleol	Y Pwyllgor Cynllunio	

Swyddogaethau ynghylch cymeradwyaeth o dan Adran 51 neu benderfyniad o dan Adran 53 Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013.	Y Cabinet	
--	-----------	--